

SPRAWOZDANIE
z działalności
POLSKIEGO KLUBU EKOLOGICZNEGO
Zarządu Głównego
W ROKU 2019 - 2022

**Nazwa organizacji, adres, dane dotyczące członków zarządu i celów statutowych
Organizacji**

Polski Klub Ekologiczny Zarząd Główny z siedzibą w Krakowie

Adres Organizacji

Al. Juliusza Słowackiego 48/IIIp; Kraków

KRS

wpisana do Krajowego rejestru Sądowego pod numerem 0000085480 w dn.
25.01.2002 r.

REGON

350572389,

NIP

676-01-10-921

Cele statutowe stowarzyszenia:

1. uznanie zrównoważonego rozwoju jako podstawy polityki społeczno-gospodarczej państwa,
2. ochrona środowiska, w tym ekologia rozumiana jako ochrona zwierząt, roślin i ochrona całego dziedzictwa przyrodniczego,
3. ochrona krajobrazu naturalnego i dziedzictwa kulturowego,
4. kształtowanie w społeczeństwie świadomości, że jakość życia zależy od racjonalnego gospodarowania zasobami naturalnymi i zachowaniem równowagi między środowiskiem, a rozwojem cywilizacji,
5. powszechna edukacja ekologiczna.

Zasady i formy działalności statutowej.

Działania Polskiego Klubu Ekologicznego były prowadzone wyłącznie w formie nieodpłatnej działalności pożytku publicznego i realizowane poprzez prowadzenie projektów.

Klub w ramach realizacji celów statutowych:

1. podejmuje inicjatywy, interwencje i działania na rzecz tworzenia i przestrzegania w Rzeczypospolitej Polskiej prawa w zakresie kształtowania, ochrony i restytucji środowiska, ochrony zdrowia społeczeństwa i zachowania dóbr kultury oraz prawa do informacji o stanie środowiska i przyrody,
2. wspiera wszelkie działania służące przywracaniu równowagi ekologicznej w środowisku przyrodniczym, czystości biosfery, ochronie krajobrazu naturalnego i kulturowego oraz zdrowia obywateli,
3. występuje do organów administracji publicznej, sądów powszechnych, instytucji państwowych, samorządowych oraz Unii Europejskiej o zastosowanie środków zmierzających do zapobiegania szkodom w środowisku, usuwania ich skutków i restytucji lub naprawy szkód, a także uczestniczy na prawach strony lub pokrzywdzonego we wszystkich rodzajach postępowań prowadzonych przez te organy i instytucje, w sprawach związanych z

celami statutowymi, a szczególnie w zakresie zarządzania środowiskiem i gospodarką przestrzenną,

4. składa organom administracji publicznej wnioski i zastrzeżenia do projektów lokalizacji inwestycji o szkodliwym wpływie na środowisko oraz do przygotowania przedsięwzięć z punktu widzenia ich zgodności z interesami zachowania i zapobiegania degradacji środowiska i krajobrazu,

5. występuje do właściwych władz z propozycjami dotyczącymi ochrony środowiska i zdrowia społeczeństwa.

6. współdziała z władzami państwowymi, samorządowymi i terenowymi oraz organami administracji publicznej w zakresie wynikającym z celów i zadań statutowych Klubu,

7. zajmuje stanowisko wobec decyzji lub działań niezgodnych z zasadami i przepisami prawa o ochronie i kształtowaniu środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz życia i zdrowia człowieka,

8. współpracuje z organizacjami społecznymi i naukowymi, krajowymi i zagranicznymi w zakresie propagowania i realizacji celów i zadań określonych niniejszym Statutem,

9. prowadzi działalność informacyjną, promocyjną, szkoleniową, dydaktyczno-oświatową i badawczą, ekspercką i doradczą, wiążącą się tematycznie z celami i zadaniami Klubu,

10. prowadzi działalność wydawniczą i prasową, zbiera materiały i informacje ekologiczne,

11. opracowuje i wdraża projekty oraz prowadzi kampanie zgodnie z celami i zadaniami określonymi w Statucie.

12. uczestniczy w kształtowaniu wzorców zachowań i modeli konsumpcji zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju,

13. podejmuje działania na rzecz rozwoju kapitału ludzkiego zgodnie z celami i zadaniami określonymi w Statucie.

O działaniach Polski Klub Ekologiczny Zarząd Główny informuje na bieżąco na stronie internetowej www.zgpk.e.pl

Wspomnienie:

Ostatnie 4 lata były dla naszej organizacji szczególnie trudnym okresem. Odeszły osoby bardzo blisko z nią związane jak i nadające jej kierunek.

5 września 2019r odszedł **Bohdan Szymański**, założyciel „Otwockich Sosen”, w PKE przewodniczył Komisji Ładu Przestrzennego w Polskim Klubie Ekologicznym, W roku 2009 otrzymał zaszczytny tytuł Człowieka Roku Polskiej Ekologii wraz z symboliczną Tarczą Wojownika GAI - jako osoba nieprzejednana i zdecydowana w staraniach dla ochrony środowiska.

31 stycznia 2020 odszedł prof. **Stanisław Juchnowicz**. Był jednym z tych, którzy stworzyli w 1980 roku Polski Klub Ekologiczny - pierwszą proekologiczną organizację pozarządową w kraju. Został też pierwszym prezesem PKE, a jego wielki autorytet sprawił, że był nim przez wiele lat. Miał imponujący dorobek naukowy i społeczny. Pracował nad założeniami urbanistycznymi dla wielu miast w Polsce; między innymi dla Nowej Huty, Krakowa, Chorzowa, Łodzi, Lublina. Jest laureatem wielu prestiżowych nagród i odznaczeń, m.in. Krzyża Kawalerskiego i Oficerskiego Orderu Odrodzenia Polski, Medalu Komisji Edukacji Narodowej, Państwowej Nagrody Artystycznej II stopnia, Krakowskiej Nagrody SARP. W 2013r. został Obywatелеm Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa.

4 lipca 2021 odeszła **Michalina Białecka**, dziennikarka, współzałożycielka Polskiego Klubu Ekologicznego, Członkini Stowarzyszenia Rodzin Ofiar Katynia. Dzięki swojemu dziennikarskiemu doświadczeniu była dużym wsparciem w pracach na biuletynie Polskiego Klubu Ekologicznego i jej wiedza i doświadczenie zapewniały wysoki poziom czasopisma.

4 kwietnia 2022 odeszła **Janina Sokołowska**, Janina była aktywistką Polskiego Klubu Ekologicznego w Gliwicach przez długie lata, a tak naprawdę – od początku jego aktywności.

Jej autorski program „Żywność ekologiczna i testowana dla mieszkańców terenów uprzemysłowionych” uczynił organizację sławną praktycznie na całą Polskę i poza jej granicami. Było to czasy, kiedy niewiele osób znało to pojęcie. Z niezwykłą energią poszukiwała rolników mogących dostarczyć ekologiczne warzywa. Z jej pomysłu i inicjatywy powstała sieć sklepów na Śląsku z warzywami ekologicznymi, w których członkowie organizacji pobierali próbki i oddawali do Stacji Chemiczno-Rolniczej w Gliwicach w celu analizy na metale ciężkie. Miało to miejsce pod koniec lat 90-tych, kiedy jeszcze nie funkcjonowała ustawa o rolnictwie ekologicznym.

Z jej inicjatywy przez około 20 lat organizowany był Kiermasz Żywności Ekologicznej i Tradycyjnej. Niestety, organizacja kiermaszu została tymczasowo zawieszona z uwagi na pandemię COVID-19. Była autorką wielu publikacji, organizatorką warsztatów i konferencji. Swoją niespożytą energię kierowała tam, gdzie można było coś nowego zrobić, ożywić, albo po prostu komuś pomóc. A przy tym wszystkim miała znakomite poczucie humoru, była uśmiechnięta i życzliwa dla innych ludzi.

8 października 2023 r. zmarła Pani Prof. **Maria Łebkowska**, wieloletnia członkini Polskiego Klubu Ekologicznego Okręgu Mazowieckiego, Przewodnicząca Koła PKE w Sulejówku, zawodowo związana z pracą naukowo-dydaktyczną na Politechnice Warszawskiej, kierownik Zakładu Biologii, związana w pracy dydaktycznej ze studentami, wspaniała pedagog, jednocześnie przez wiele lat pełniła funkcję Pełnomocnika ds. Zdrowia Studentów.

Pani Profesor była wielkim autorytetem dla członków Polskiego Klubu Ekologicznego, służyła swoją ekspercką radą w kwestiach środowiskowych, ochrony wód, w tym podwarszawskiego Sulejówka i okolic, wieloletnia jego mieszkanka, wspaniała osoba, szanowana i poważana.

Zarząd, Rada, członkowie i pracownicy stowarzyszenia.

Zarząd Główny od 05.06.2019:

Maria Staniszevska – Prezes
Tomasz Rozwadowski – Wiceprezes
Zbigniew Karaczun – Skarbnik
Agnieszka Fiszka Borzyszkowska – Sekretarz

Komisja Rewizyjna:
Urszula Burkot
Wiesław Tomaszewski
Ewa Podlesińska

Sąd Koleżeński:
Grażyna Stępniaak
Ewa Dziekońska
Halina Kacprzak

Pracownicy:

W okresie całej kadencji 2019-2023 biuro ZGPKE nie zatrudniało żadnej osoby.

Woluntariat:

Prace biurowe związane z działalnością Zarządu wykonywali wolontarystycznie członkowie ZGPKE.

Działania realizowane w ramach działalności statutowej:

Zarząd Główny postanowił, że z braku możliwości finansowych prowadzenia biura (koszty wynajmu lokalu, pracownika, zatrudnienie koordynatorów projektu) nie będzie realizował projektów jak w poprzednich latach. Nałożyła się na to sytuacja polityczna, w czasie ostatnich 8 lat. Organizacje niezależne, posiadające swoje zdanie, były niszczone i bez możliwości pozyskiwania jakichkolwiek funduszy. Dlatego w ostatnich 4 latach skupiliśmy się na protestach i przygotowywaniu stanowisk nie akceptujących obecnej politykę anty środowiskową i antyekologiczną obecnego Rządu RP.

2019 -2023

Od początku włączyliśmy się w protesty przeciwko budowie drogi wodnej przecinającej Mierzę Wiślaną. Budowa ta była niezgodna zarówno z krajowymi przepisami ochrony środowiska jak i Europejską Konwencją Krajobrazową. Polski Rząd nigdy nie uzyskał derogacji, a pomimo to budowa została zrealizowana – nielegalnie.

Zaprotestowaliśmy przeciwko masowemu odstrzałowi dzików jak metodą walki z ASF. Obecnie są rejony w Polsce, gdzie praktycznie w ogóle nie ma dzików, natomiast ASF dalej systematycznie się rozprzestrzenia wśród hodowli trzody chlewnej.

Kolejnym problemem rolniczym to przesunięcie około 25% środków na dopłaty bezpośrednie z dotacji przeznaczonych na rolnictwo ekologiczne. Skutkiem było zmniejszenie zarówno areалу przeznaczonego na rolnictwo ekologiczne jak i spadła ilość rolników ekologicznych. Nasze uwagi zawarliśmy w piśmie do MRiRW.

Razem z innymi organizacjami ekologicznymi, a przede wszystkim z Koalicją Ratujmy Rzeki (której jesteśmy członkiem) protestowaliśmy przeciwko regulacji rzeki Odry na potrzeby rozwoju żeglugi śródlądowej pod pretekstem ochrony przeciwpowodziowej. Protest został wysłany zarówno do Rządu Polski i Niemiec.

Razem z niemal trzydziestoma innymi organizacjami zajmującymi się ochroną przyrody i dobrostanem zwierząt poparliśmy stanowisko w sprawie ochrony wilka w Polsce. Sprzeciwiliśmy się w nim manipulacyjnemu i niepopartemu wiedzą nawoływaniu środowisk myśliwskich do przywrócenia polowań na te zwierzęta.

W 2019 roku Okręg Wschodnio-Pomorski PKE zmienił nazwę na Okręg Pomorski PKE odpowiadającą działalności w zasięgu terytorialnym województwa pomorskiego.

Rok 2020 to początek wstrząsów poza naszymi granicami na Białorusi. Z organizacjami białoruskimi współpracujemy od prawie 30 lat w ramach Koalicji Czystego Bałtyku (Coalition Clean Baltic). Dlatego wystosowaliśmy apel do władz białoruskich o poszanowanie praw człowieka i zaprzestanie prześladowania organizacji ekologicznych.

W 2020 roku Polski Klub Ekologiczny obchodził 40-lecie działalności. Niestety plany dotyczące obchodów tej ważnej rocznicy musiały zostać zawieszony ze względu na panującą epidemię.

W roku 2021 zaangażowaliśmy się w we wsparcie protestu mieszkańców wsi koło Złotowa przeciwko rozbudowie fermy świń. Zostały napisane pisma do Wojewódzkiego Sanepidu, WIOŚu i prace nad rozbudową kolejnej fermy zostały wstrzymane.

W latach 2021 i 2022 dzięki projektowi jaki prowadził PKE KM w Gliwicach udało się zaangażować kilka 6 organizacji PKE do działań informacyjnych nt. wpływu naszych zachowań konsumenckich na wylesianie na Globalnym Południu. Zostały przeprowadzone debaty, spotkania z młodzieżą w szkołach i na uczelniach.

Interweniowaliśmy również w sprawie Nord Stream II. Został wysłany list do Duńskiej Agencji Środowiska. Odpowiedź przyszła po 2 latach, kiedy tak naprawdę sprawa wyjaśniła się sama po ataku Rosji na Ukrainę.

2021- ZG PKE przyłączył się do apelu do KE w sprawie biomasy leśnej

2021 – ZG PKE podpisał apel Dot. Ustawy o zamianie terenów leśnych na nieleśne

2021 – Interwencja ZG PKE w Złotowie w sprawie fermy świń.

9 września 2022 roku zostało powołane nowe samodzielne Koło Polskiego Klubu Ekologicznego przy Instytucie Metalurgii i Inżynierii Materiałowej im. Aleksandra Krupkowskiego Polskiej Akademii Nauk.

W 2023 roku przedstawiliśmy nasze uwagi dotyczące planów budowy elektrowni jądrowej wystosowaliśmy: STANOWISKO PKE OWP DOTYCZĄ PLANÓW BUDOWY I EKSPLOATACJI ELEKTROWNI JĄDROWEJ O MOCY ELEKTRYCZNEJ DO 3750 MW, NA OBSZARZE GMIN CHOCHZEWO – GNIEWINO – KROKOWA.

Prace ZGPKE

W ciągu ostatnich 4 lat ZGPKE spotykał się tylko na platformie ZOOM. To nie tylko brak środków na podróże, ale również COVID19 zdeterminował taki sposób pracy. W grudniu 2020 zdecydowaliśmy na zmianę siedziby w Krakowie. Podstawowym powodem były ciągle rosnące koszty. Zaczynaliśmy od 200 zł na miesiąc, w pierwszym kwartale 2021 było prognozowanie już około 1000 zł. Zostało wynajęte wirtualne biuro z siedzibą w Krakowie, możemy z niego korzystać kilka razy w roku na spotkanie, jak również korespondencja w postaci papierowej jest skanowana i dostarczana mailem. Takiej usługi nie doprosiliśmy się nigdy na Słowackiego. Koszt wirtualnego biura to 885 zł rocznie.

Strona internetowa ZG PKE zyskała nową szatę graficzną, informacje o PKE są zaktualizowane, działa strona ZG PKE na facebooku. Regularnie obsługiwana jest nowa skrzynka mailowa.

Współpraca krajowa na poziomie ZGPKE

Koalicja Ratujmy Rzeki – Maria Staniszevska

Koalicja Klimatyczna – Zbigniew Karaczun

Koalicja Żywa Ziemia - Maria Staniszevska

Współpraca międzynarodowa na poziomie ZGPKE.

Polski Klub Ekologiczny jest członkiem sieciowych organizacji międzynarodowych, gdzie posiada swoich stałych przedstawicieli:

Friends of the Earth – Urszula Burkot

Coalition Clean Baltic – Maria Staniszevska

Environmental European Bureau – Tomasz Rozwadowski, Maria Weber

Przedstawiciele rokrocznie uczestniczą w Walnych Zjazdach organizacji, a w przypadku

Coalition Clean Baltic uczestniczą w spotkaniach Zarządu tej organizacji.

Wynikiem współpracy międzynarodowej jest udział w kampaniach europejskich, konferencjach i warsztatach.

Przygotowane

Maria Staniszevska